Izglītības iestādes pedagogs krīzes situācijā

Mūsdienu laikā nozīmīgi pieaug izglītības iestādes pedagoga loma izglītojamo audzināšanā. Praktiski, ne uz vienu stundu nevar skatīties bez audzināšanas procesa nodrošināšanas mūsu skolēnu lokā. Sociāli emocionālā intelekta attīstīšana ir viens no nozīmīgākajiem dzīves pamatu apgūšanas aspektiem. Runājot par šīs tēmas saturu, svarīgi atzīmēt, ka pašam pedagogam ir jābūt mentāli veselam, iekšēji emocionāli stipram un stabilam cilvēkam, kurš var nodrošināt izglītojamajiem ne tikai mācību materiāla pasniegšanu, bet pašam pedagogam ir jābūt ik dienu reālām sociāli emocionālā intelekta veicināšanas paraugam.

Diemžēl, šodienas realitāte mums ļoti krasi norāda, ka neaptverami palielinās sociālā riska ģimeņu skaits. Bērni cieš no savas ģimenes locekļiem psihiski emocionālu, kā arī fizisko vardarbību, dzīvo nestabilos apstākļos un nelīdzsvarotās attiecībās bērns – vecāki, ir raksturīgs finanšu trūkums, vērojams vecāku uzmanības deficīts. Daži skolēni jau no agrīnas bērnības paliek bez vecāku atbildības par sava bērna veselību, drošību un dzīvi. Bērni, sajūtot šādu vecāku vienaldzību pret sevi, sāk klaiņot, nenakšņot mājās. Viņi atrodas policijas meklēšanā, kas palielina skolas izglītojamo neattaisnotu kavējumu skaitu, mācību motivācijas zudumu, atkarības problēmu, agresivitātes nepārvaramas izpausmes, administratīvo pārkāpumu strauju pieaugumu. Sakarā ar iepriekš minēto, pedagogi ir atbildīgi ne tikai par mācību vielas satura nodošanu un skolēnu mācību rezultātiem, bet arī par to, ka ir jāpamana laicīgi katra skolēna iekšējās problēmas, īpašās vajadzības, nodrošinot individuālo pieeju, veltot bērnam laiku uz sirsnīgām un atklātām pārrunām. Katram skolēnam izglītības iestādē ir svarīgi, lai būtu uzticības persona, ar kuru viņš varētu konfidenciāli izrunāt savu problēmu un pārdzīvojumu būtību. Izglītības iestādes pedagoģiskā personāla sadarbībai skolēnu atbalsta nodrošināšanai ir ļoti svarīga loma. Mūsu Daugavpils Stropu pamatskolā – attīstības centrā pedagogiem regulāri tiek organizēti pasākumi un skolas Atbalsta pozitīvai uzvedībai (APU) saliedēšanas pasākumi, kur pedagogi var padalīties ar savu pieredzi darbā konfliktu un krīzes situāciju risināšanā ar skolēniem, kuriem ir būtiskas problēmas uzvedībā, skolas iekšējās kārtības noteikumu ievērošanas pārkāpumi. Pedagogi var pastāstīt par labās prakses piemēriem pedagoga sadarbības veicināšanā ar skolēna vecākiem vai likumiskajiem pārstāvjiem. APU pasākumos katrs pedagogs var būt uzklausīts. Runājot par grūti risināmo gadījumu klasē vai par kādiem no skolēnu pārkāpumiem, katrs var dzirdēt arī profesionāļu viedokļus, skaidrojumus, saņemt atbalstu problēmas risināšanai.

Skolas APU komandas pārstāvju un pedagogu sanāksmēs tiek runāts par Latvijas republikas likumiem un noteikumiem, kuri nodrošina bērniem tiesības mācīties atbilstoši savu spēju un attīstības līmenim, kā arī par atbalsta nodrošinājumu izglītojamajiem, ievērojot viņu veselības stāvokli. Katram skolēnam ir tiesības mācīties drošā vidē, būt pasargātam no citu skolēnu vardarbības uzliesmojumiem, agresivitātes lēkmēm. Mūsu skolas pedagogiem ir rīcības plāni, kuros ir izstrādāti konkrēti pasākumi par rīcību krīzes situācijās.

Strādājot izglītības iestādēs pedagogiem ir jāuzmanās par skolēnu un savu iekšējo resursu stiprināšanu, sevis izpratni, pašregulāciju. Atbildīgi pildot pedagoga darba pienākumus, ik dienu vajag rūpēties par sevi un skolēniem, iekšējo resursu savlaicīgu atjaunošanu, drošas un pozitīvas gaisotnes klasē vecināšanu, saliedēt skolēnus, motivēt mācību sasniegumiem, dzīves priekam un labbūtības paaugstināšanai. Strādāt, stiprinot latvisko vidi, paaugstinot izglītojamos piederības sajūtu valstij, organizējot pilnvērtīgu mācību un audzināšanas procesu. Veicinot šo visu darbu, ir jābūt aktīviem skolas un pilsētas organizēto pasākumu apmeklētājiem, Latvijas valsts sabiedriskās dzīves līdzdalībniekiem.

Rakstu sagatavoja Daugavpils Stropu pamatskolas – attīstības centra
APU komandas pārstāvji Ilona Valentanaviča un Nataļja Hvostova